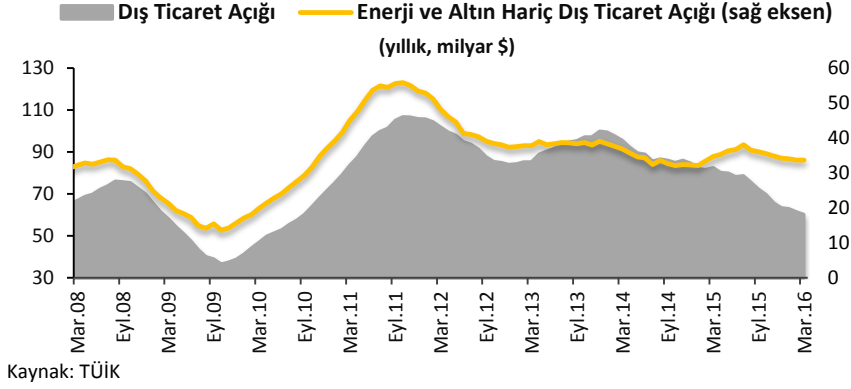
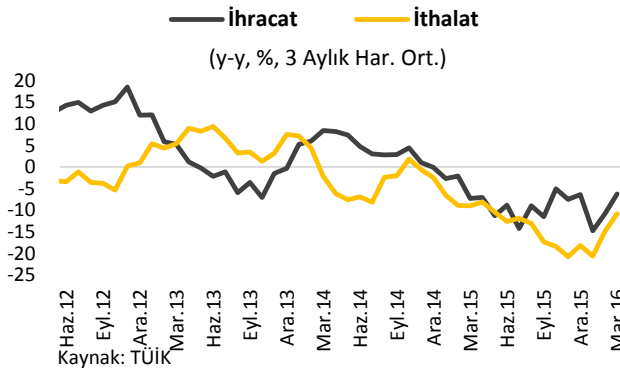

Dış ticaret açığı Mart ayında 4.9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Geçtiğimiz hafta yurtiçi piyasalarda Mart ayı dış ticaret verileri takip edildi. Dış ticaret açığı aylık bazda ithalatta yaşanan artışın etkisiyle yükselse de yıllık bazda gerilemesini sürdürdü. Mart ayında yıllıklandırılmış dış ticaret açığı ise, ihracatın iyileşmesini sürdürmesinin yanı sıra baz etkisiyle petrol fiyatlarında yaşanan düşüş kaynaklı enerji maliyetlerindeki gerilemenin katkısıyla daralmaya devam etti. Bu haftaki raporumuzda dış ticaret gelişmelerini yakından ele alacağız.

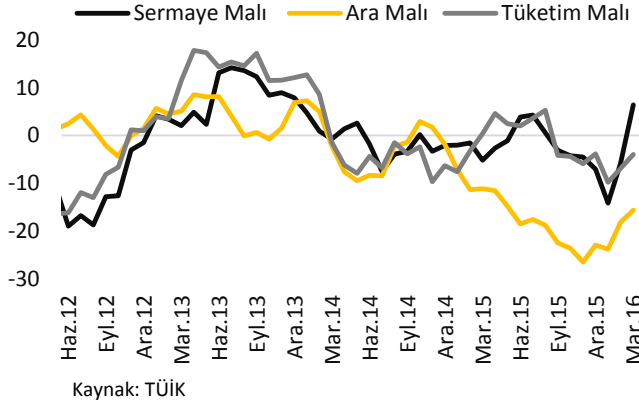
Mart ayında dış ticaret açığı 2015 yılının aynı dönemine göre %20.3 azalışla 4.9 milyar dolar olarak açıklandı. Bir önceki yılın Mart ayında 82.5 milyar dolar olan yıllık dış ticaret açığı ise 2016 yılı Mart ayında 60.1 milyar dolar seviyesine gerilemiş oldu. Enerji ve altın hariç dış ticaret açığı, geçen aya göre artış göstererek 3.7 milyar dolar seviyesinde açıklandı. Böylece 2015 yılı Temmuz ayından sonra görülen en yüksek seviyede gerçekleşmiş oldu. Aylık bazdaki yükselişe rağmen enerji ve altın hariç dış ticaret açığı Mart ayında yıllık bazda %0.2 daraldı. Yıllık enerji ve altın hariç dış ticaret açığının ise geçen yıla göre %3 azalışla 33.6 milyar dolar seviyesinde açıklandığı ve 2015 yılı Nisan ayından bu yana ilk defa daraldığı görülüyor. Dış ticaret açığındaki artışta ihracatta sınırlı bir toparlanma yaşanmasına rağmen ithalatta aylık bazda görülen artış belirleyici oldu. Ayrıca Mart ayında Euro Bölgesi'ne yapılan ihracatın parite (EUR/USD) etkisinden arındırıldığında daha az gerçekleşmiş olduğunun görülmesi, Bölge'ye yapılan ihracatta paritedeki yükselişin olumlu etki yarattığına işaret ediyor. Bir başka ifade ile Mart ayında paritede böyle bir yükseliş yaşanmasıydı ihracatın yıllık artış hızı daha düşük olacaktı.

Dış ticaret istatistiklerinin ayrıntılarına bakıldığında, ihracatın Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %2.3 artarak 12.8 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiğini görüyoruz. Geçtiğimiz ay 2015 yılı Ekim ayından bu yana ilk kez yıllık bazda artış yaşayan ihracat yükselişini Mart ayında da sürdürdü. İhracatta yaşanan artışa önemli ticaret ortaklarımızdan biri olan Avrupa Birliği (AB)'ne yapılan ihracatta yaşanan yükseliş katkı sağladı. AB'nin ihracattaki payı geçen senenin Mart ayında

%42.6 iken, 2016 Mart 'ında %49.1 oldu. TCMB son PPK notunda, Avrupa Birliği ülkelerinin talebindeki artışın ihracat üzerindeki olumlu etkisinin güçlenerek devam ettiği dile getirmişti. Mart ayında AB'ye yapılan ihracatın artış göstermesi TCMB'nin PPK notlarında dile getirdiği beklentisinin gerçekleşmekte olduğuna işaret ediyor. İthalat, Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %5.2 azalarak 17.8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. İthalatın yıllık bazda gerilemesini sürdürmesine rağmen düşüş hızının yavaşladığını görüyoruz. Bu durumda, enerji ve altın ticareti gelişmelerinden ziyade en çok ithalat yapılan fasilalarda geçtiğimiz aya göre yaşanan artışın etkili olduğunu düşünüyoruz.

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre İthalat (y-y, %, 3 Aylık Har. Ort.)

Ocak-Mart Dönemi

Milyar dolar	2015	2016	Değişim (y-y, %)
İhracat	37.06	34.7	-6.2
İthalat	52.3	46.8	-10.6
Dış Ticaret Açığı	-15.3	-12.0	-21.1
Karşılama Oranı (%)	70.8	74.3	--

Kaynak: TÜİK

bir önceki aya göre %3.5, ithalatın %0.6 azalış yaşadığı görülüyor. Böylelikle arındırılmamış verilere göre Mart ayında 4.9 milyar dolar gerçekleşen dış ticaret açığı arındırılmış seriye göre ise 4.3 milyar dolar oldu.

Sonuç olarak, 2015 yılı Mart ayında 6.2 milyar dolar olan dış ticaret açığı 2016 yılı Mart ayında 4.9 milyar dolara geriledi. Geçen yılın aynı döneminde 82.5 milyar dolar olan yıllık dış ticaret açığı ise 60.1 milyar dolara gerilemiş oldu. Mart ayında yıllıklandırılmış dış ticaret açığında yaşanan gerilemede ihracatın iyileşmesini sürdürmesinin yanı sıra baz etkisiyle petrol fiyatlarında yaşanan düşüş kaynaklı enerji maliyetlerindeki gerilemenin devam etmesi sebebiyle ithalatın yıllık bazdaki azalış seyrini koruması belirleyici oldu. Mart ayında AB'ye yapılan ihracatta yıllık bazdaki artış yaşanması ve AB'nin ihracattaki payının geçen senenin Mart ayında %42.6 iken, 2016 Mart 'ında %49.1'e yükselmesi olumlu bir gelişme oldu. Ancak Mart ayında Euro Bölgesi'ne yapılan ihracatın parite (EUR/USD) etkisinden arındırıldığında daha az gerçekleşmiş olduğunun görülmesi, paritedeki yükselişin olumlu etki yarattığına işaret ediyor. Öte yandan, hem petrol gelirlerindeki azalıştan kaynaklı hem de jeopolitik gelişmeler sebebiyle Rusya ve Ortadoğu'ya yapılan ihracat diğer aylarda olduğu gibi bu ay da gerilemeye devam etti. Son dönemde petrol fiyatlarının 40 dolar seviyelerinde dengelenmesinin etkisiyle Rusya hariç petrol üretici ülkelere yaptığımız ihracatın istikrar kazanması bekleniyor. Bununla birlikte önümüzdeki aylarda paritedeki yükselişin devam etmesi halinde, AB'nin ihracatımızdaki payı artmaya devam edebilir. Ancak ilk çeyrek büyümesinin beklentileri karşılamasına rağmen ikinci çeyrek öncül büyüme verilerinin olumsuz bir tablo çizmesi Euro Bölgesi'nin büyümesinin ikinci çeyrekte daha zayıf bir performans sergileyebileceği sinyalini veriyor. Böyle bir durumun gerçekleşmesi halinde, paritedeki yükselişin ihracatta yaratması beklenen olumlu etki sınırlanabilir. Ayrıca TL'nin euro karşısında değer kazanmasının etkisiyle önümüzdeki dönemde söz konusu ülkelere yapılan ihracatın yavaşlama ihtimali de bulunmakta. Petrol fiyatlarındaki düşüşün baz etkisiyle dış ticaret açığındaki daralmaya yaptığı pozitif katkının, petrol fiyatlarının 40 dolar/varil seviyelerinde istikrar kazanması nedeniyle önümüzdeki dönemde ortadan kalkabileceğini düşünüyoruz. Bununla birlikte iç talepte geçtiğimiz yılın son çeyreğinde yaşanan canlanmanın devam etmesi ve döviz kurlarında sert dalgalanmaların yaşanmaması halinde, dış ticaret açığında yaz ayları itibarıyla artış görülebilir. Ayrıca Rusya ile yaşanan jeopolitik gelişmeler sebebiyle Türkiye'nin Rusya'ya ihraç ettiği bazı ürünlere ambargo uygulaması dış ticaret açığı üzerinde artış baskısı yaratmaya devam edebilir.

Ekonomik aktiviteye ilişkin öncül niteliğinde olan ithalatın alt kalemlerindeki gelişime bakıldığında Mart ayında ara malı ithalatındaki gerileme devam ederken, sermaye malı malı ithalatında yıllık bazda artış sürdüğü görülüyor. Tüketim malı ithalatında ise geçen ayın aksine yıllık bazda azalış yaşandı. Sermaye malı ithalatında geçtiğimiz ay olduğu gibi bu ayda da yıllık bazda artış yaşanmasına rağmen ara malı ithalatında yıllık bazda düşüş eğiliminin devam ediyor olması olumsuz bir gelişme karşımıza çıksa da söz konusu malların momentumunun artıyor olması ekonomik aktivitede toparlanma sinyali veriyor.

Yılın ilk çeyreği itibarıyla ticaret gelişimine bakıldığında, ihracatın geçen yılın aynı dönemine göre %6, ithalatın ise %11 gerilediği görülüyor. Aynı dönemde dış ticaret açığı ise, geçen yıla göre %21.1 gerileyerek 12 milyar dolar olurken ihracatın ithalatı karşılama oranı %74.3 seviyesine yükseldi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış seriye göre bakıldığında ise, Mart ayında ihracatın

Haftalık Veri Takvimi (2 Mayıs– 6 Mayıs 2016)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
02.05.2016	Türkiye	İmalat PMI (Nisan)	49.2	--
	ABD	İmalat PMI (Nisan)	50.8	51.0
		ISM İmalat Endeksi (Nisan)	51.8	51.5
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Nisan)	51.5	51.5
	Almanya	İmalat PMI (Nisan)	51.9	51.9
	Fransa	İmalat PMI (Nisan)	48.3	--
	İtalya	İmalat PMI (Nisan)	53.5	--
		Bütçe Dengesi (Nisan)	-20.9 Milyar Euro	--
	Japonya	İmalat PMI (Nisan)	48.0	--
	03.05.2016	Türkiye	TÜFE (Nisan, a-a)	-%0.04
		ÜFE (Nisan, a-a)	%0.40	--
ABD		ISM New York (Nisan)	50.4	--
Euro Bölgesi		ÜFE (Mart, y-y)	-%4.2	-%4.6
İngiltere		İmalat PMI (Nisan)	51.0	51.2
04.05.2016	Türkiye	Reel Efektif Döviz Kuru (Nisan)	100.53	--
	ABD	ADP Özel İstihdam (Nisan)	200 Bin Kişi	198 Bin Kişi
		Dış Ticaret Dengesi (Mart)	-47.1 Milyar Dolar	-46.0 Milyar Dolar
		Hizmet PMI (Nisan)	52.1	52.4
		ISM Hizmetler Endeksi (Nisan)	54.5	54.8
		Fabrika Siparişleri (Mart)	-%1.7	%0.7
		Dayanıklı Mal Siparişleri (Mart)	%0.8	--
	Euro Bölgesi	Hizmet PMI (Nisan)	53.2	53.2
		Perakende Satışlar (Mart, a-a)	%0.2	%0.0
	Almanya	Hizmet PMI (Nisan)	54.6	54.6
	Fransa	Hizmet PMI (Nisan)	50.8	--
		Dış Ticaret Dengesi (Mart)	-5177 Milyon Euro	--
		Cari İşlemler Dengesi (Mart)	-3.9 Milyar Euro	--
	İtalya	Hizmet PMI (Nisan)	51.2	--
	05.05.2016	ABD	Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	257 Bin Kişi
İngiltere		Hizmet PMI (Nisan)	53.7	53.5
06.05.2016	ABD	Tarımdışı İstihdam (Nisan)	215 Bin Kişi	200 Bin Kişi
		İşsizlik Oranı (Nisan)	%5.0	%5.0
	Japonya	Hizmet PMI (Nisan)	50.0	--